



iubiți-vă așa cum v-am iubit Eu!



**Sfântă liturghie jubiliară  
în Domul din Timișoara**

ANUL XXII NR. 11  
Revistă lunară  
editată de Episcopia  
Romano-Catolică Timișoara

**Adresa redacției:**  
Str. Traian Lalescu, nr. 34,  
320050, Reșița  
Tel. 0040-255-213.660  
E-mail: redactiavcb2@yahoo.com

**Nr. de aprobare:** 510 / a 1994  
**ISSN 1454 – 1025**

**Director responsabil:**  
pr. Iosif-Csaba Pál

**Tehnoredactare:**  
Bodnár Sándor

**Redactori/Colaboratori:**  
Delia Orșan, Enikő Sipos,  
Christine Surdu, Constanța Bugariu,  
pr. Nikola Laus jr., Elena Ștefănescu,  
Claudiu Călin, Irina Vastag,  
Victoria Roșoagă, Erwin Josef Tiglia.

**Difuzare și abonamente:**  
Anca Darida, Valerica Rebegilă.

*Imprimat la*  
Tipografia InterGraf – Reșița

**Pentru abonamente**  
Plata abonamentului se poate efectua prin mandat poștal pe adresa: Pál Iosif-Csaba, Str. Traian Lalescu 34, 320050 Reșița, sau în contul:  
Parohia Romano-Catolică Reșița, deschis la sucursala CEC Reșița, RO89CECECS0136RON0056396  
• un abonament pentru anul 2016 - **28 RON**  
• un abonament pentru străinătate - **20 €**  
• un abonament susținător 2016 - **70 RON**

S.C. REMOTREFF S.R.L.  
CABINET STOMATOLOGIC  
Reșița, Bd. Republicii, bl. 9/II/4  
Str. Progresului, bl. 2/V/8  
**Dr. TREFIL ANTONNIO REMMO**  
**Mobil: 0722/428033**

CABINET STOMATOLOGIC &  
LABORATOR DENTAR  
Reșița, Str. Laminoarelor nr. 50  
Tel. 0255-210.804  
OBTURAȚII ȘI LUCRĂRI  
DIN COMPOZIT ȘI PORȚELAN

6



## Ce sunt Indulgențele?

Încă ne aflăm în perioada Anului Sfânt Jubiliar Extraordinar al Milostivirii, care a început la 8 decembrie 2015 și se încheie pe 20 noiembrie 2016, la sărbătoarea Cristos Regele Universului. „Doresc ca indulgența jubiliară să ajungă pentru fiecare ca o genuină experiență a milostivirii lui Dumnezeu”, scrie papa Francisc într-o importantă scrisoare adresată organizatorilor Anului Sfânt al Milostivirii...

16



## Die königliche Macht der Liebe Gottes

Das letzte Hochfest des Kirchenjahres, das wir heute feiern, endet mit einem für unseren heutigen Geschmack vielleicht zu triumphalistischen, anachronistischen Bekenntnis. Christus, als König der Welt! Obwohl dieses Fest erst 1925 von Papst Pius XI. eingeführt wurde, stellte sich die Frage nach der Königswürde Jesu schon in der Hl. Schrift. Nicht nur Pilatus Frage zielt...

22



## Liturghie jubiliară în Domul din Timișoara

Aceste zile de octombrie ale lui 1716 au adus orașului nostru și întregului Banat mult visată eliberare de sub stăpânirea otomană. În acel moment s-a așezat piatra de temelie a unui nou mod de viață, în spirit creștin și european, un tip de civilizație de care ne putem bucura și noi, chiar și în ziua de azi. Pentru vechea noastră dieceză, întemeiată în anul 1030...

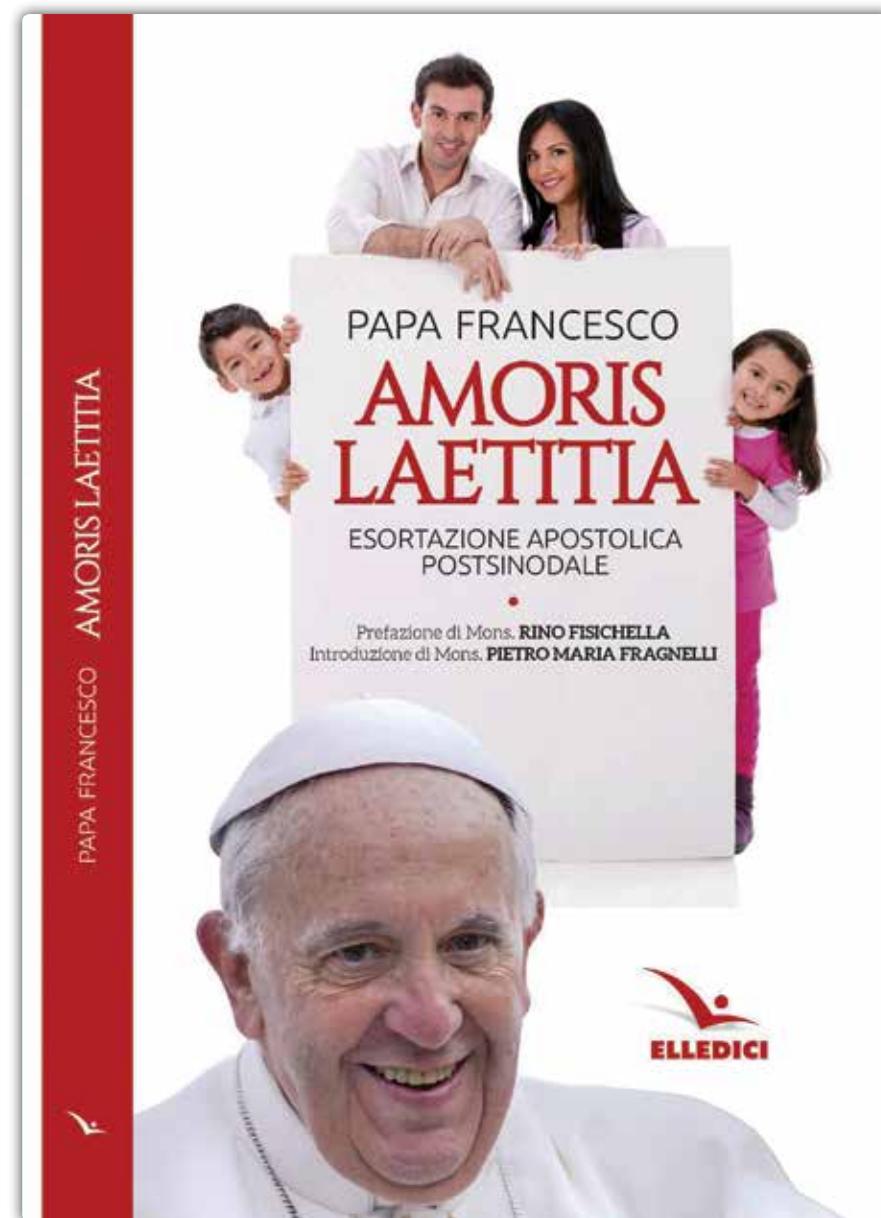
12



## Türelmesen hallgassuk meg egymást!

Nem párbeszédet folytatóunk, amikor nem hallgatunk eleget, vagy saját igazunk bizonyítására hajlamosak vagyunk félbeszakítani a másikat. Hányszor, de hányszor megessik velünk, hogy félbeszakítjuk a másikat: „Nem! Nem! Nem úgy van!, és nem hagyjuk, hogy a másik befejezhesse mondandóját. Ez meggátolja a párbeszédet: ez agresszió! ...

# Amoris laetitia Noi reglementări sau o nouă mentalitate?



Unii caută în acest document reguli noi, dar nu găsim reguli noi în *Amoris laetitia*, ci o mentalitate nouă. De mentalitatea nouă aparține și faptul că familia nu reprezintă doar obiectul evanghelizării, ci este, în mod accentuat, și subiectul evanghelizării. Adică, familia este un factor evanghelizator foarte important. În familie se formează creștinii de azi și creștinii viitorului.

Tot de mentalitatea nouă în această exortatie ține și accentuarea rolului de mamă al Bisericii față de fiecare familie. Uneori, noi preoții suntem nevoiți să fim și funcționari, trebuie să constatăm anumite situații, trebuie să notăm în matricole, dar întotdeauna trebuie să fim cu inimă de mamă, care caută cum să ajute... Chiar și titlul exortatiei, „Bucuria Iubirii”, exprimă trăsăturile de mamă ale Bisericii, care le spune copiilor ei: mă bucur pentru tine! Cât de important este să știm să ne spunem unii altora, să le spunem tinerilor, logodnicilor, grupurilor de familii: mă bucur pentru voi.

În doctrină nu s-a schimbat nimic, căsătoria rămâne în continuare indisolubilă. Această caracteristică a ei vine din natura omului și a iubirii conjugale, dar este și spre binele soților și al copiilor. „Ceea ce Dumnezeu a unit, omul să nu despartă!” Însă este foarte important faptul că fiecare familie, indiferent în ce situație s-ar afla pe moment, trebuie tratată cu respect și iubire. Iar din partea familiei:

De curând am participat la o conferință de preoți despre exortatia Sfântului Părinte, *Amoris laetitia*, despre familie. Conferința din Șumuleu Ciuc a fost condusă de către P.S. Biró László, episcop referent pentru pastorația familiilor în Conferința Episcopilor din Ungaria.

Încă o dată a ieșit la iveală, cât de importantă este pastorația familiilor, care nu este una dintre numeroasele activități pastorale pe care le desfășurăm, ci cuprinde întreaga activitate pastorală. Dacă familiile sunt sănătoase și reînnoite, întreaga Biserică va fi sănătoasă și reînnoită.

fiecare familie poate să facă un pas înainte spre a se uni mai mult cu Dumnezeu. Noutatea exortatiei constă nu în a fi mai lejeri, ci în a fi mai umani față de demnitatea fiecărui om botezat și, în cele din urmă, față de fiecare om creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu.

Episcopul Biró ne-a încurajat cu aceste cuvinte: „Și în brazda strâmbă se poate semăna sămânță bună. Ogorul poate să fie dur, asta e treaba sa, dar treaba plugului este să are!”

**Pál Iosif-Csaba**

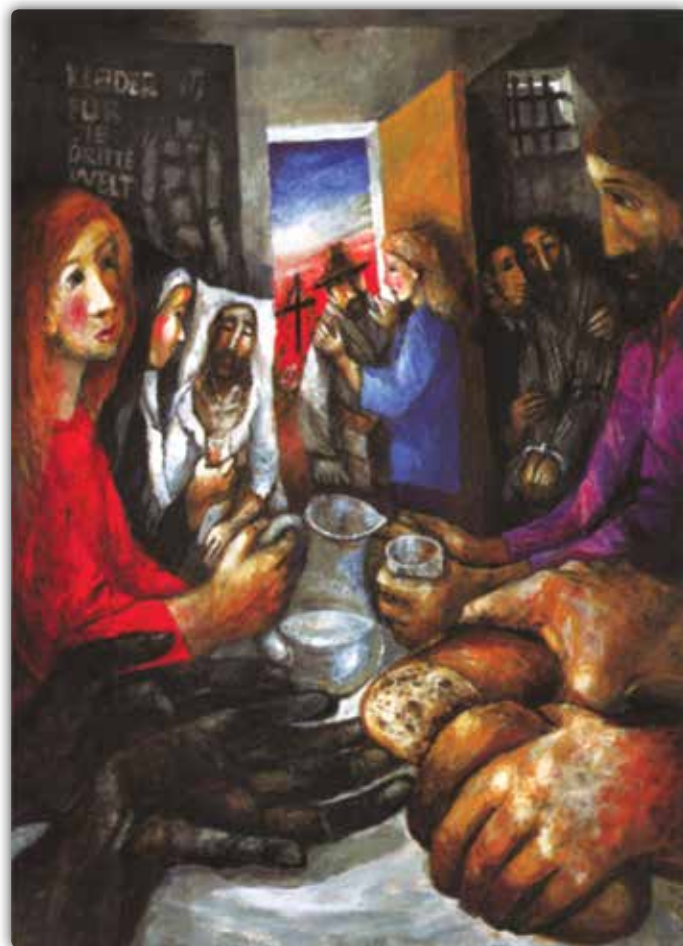
## Papa Francisc: Să devenim instru- mente ale milostivirii

A primi milostivirea lui Dumnezeu nu este suficient: trebuie de asemenea să fim „un semn și un instrument” al milostivirii pentru ceilalți, a afirmat Papa Francisc. Iar „milostivirea nu este rezervată numai unor momente deosebite, ci cuprinde toată existența noastră zilnică”, a spus Pontiful la audiența generală din 12 octombrie 2016, în care a continuat pe tema milostivirii, în contextul în care Jubileul Milostivirii se apropie de sfârșit.

„Așadar, cum putem fi martori ai milostivirii?” Sfântul Părinte a asigurat: „Să nu credem că e vorba de a face mari eforturi sau gesturi supraumane. Nu, nu este așa. Domnul ne indică un drum mult mai simplu, făcut din mici gesturi care au însă în ochii săi o mare valoare, până acolo, încât ne-a spus că după acestea vom fi judecați. De fapt, o pagină dintre cele mai frumoase din Evanghelia lui Matei ne prezintă învățătura pe care am putea să o considerăm într-un fel ca ‘testamentul lui Isus’ din partea evanghelistului, care a experimentat direct asupra sa acțiunea Milostivirii. Isus spune că de fiecare dată când dăm de mâncare celui înfometat și de băut celui însetat, când îmbrăcăm o persoană goală și primim un străin, când vizităm un bolnav sau unul care este închis, o facem Lui (cf. Mt 25,31-46). Biserica a numit aceste gesturi ‘fapte de milostenie trupească’, pentru că ajută persoanele în necesitățile lor materiale.”

A amintit în continuare de fapte de milostenie sufletească, „referitoare la alte exigențe la fel de importante, mai ales astăzi, pentru că ating interiorul persoanelor și adesea le fac să sufere mai mult. Cu siguranță toți ne amintim de una care a intrat în limbajul obișnuit: ‘A suporta cu răbdare persoanele deranjante’. Și există; există persoane deranjante! Ar putea să pară un lucru mai puțin important, care ne face să zâmbim, în schimb conține un sentiment de profundă caritate; și așa este și pentru celelalte șase, pe care e bine să le amintim: a sfătui pe cei în îndoială, a învăța pe cei neștiutori, a avertiza pe păcătoși, a mângâia pe cei mâhniiți, a ierta ofensele, a ne ruga lui Dumnezeu pentru cei vii și pentru cei morți. Sunt lucruri de toate zilele! ‘Dar eu sunt mâhnit...’ – ‘Dar Dumnezeu te va ajuta, nu am timp...’ Nu! Mă opresc, îl ascult, pierd timpul și îl consolez pe el, acela este un gest de milostivire și acel gest este făcut nu numai lui, este făcut lui Isus!”

Pontiful a promis că în următoarele cateheze de miercuri se va opri asupra acestor fapte de milostenie tru-



pească și sufletească. Și a îndrăznit să viseze o revoluție: „Sunt convins că prin aceste simple gesturi zilnice putem face o adevărată revoluție culturală, așa cum a fost în trecut. Dacă fiecare dintre noi, în fiecare zi, face una dintre acestea, aceasta va fi o revoluție în lume! Dar toți, fiecare dintre noi. Câți sfinți sunt și astăzi amintiți nu pentru marile opere pe care le-au realizat, ci pentru caritatea pe care au știut să o transmită!”, a spus Papa, amintind apoi concret de Maica Tereza. „Fie ca Duhul Sfânt să ne ajute, să aprindă în noi dorința de a trăi cu acest stil de viață: cel puțin să facem una în fiecare zi, cel puțin! Să învățăm din nou pe de rost faptele de milostenie trupească și sufletească și să îi cerem Domnului să ne ajute să le punem în practică în fiecare zi și în momentul în care îl vedem pe Isus într-o persoană care este în nevoie.”

După cateheză, Papa și-a îndreptat atenția spre Siria, reafirmându-și solidaritatea cu „toate victimele conflictului inuman” din acea țară. „Cu un sentiment de urgență reînnoiesc apelul meu, implorând, cu toată forța mea, pe responsabili, pentru ca să se ajungă la o imediată încetare a focului, ca să fie impusă și respectată măcar pentru timpul necesar ca să permită evacuarea civililor, mai ales a copiilor, care sunt încă prinși sub bombardamentele sângeroase.”

catholica.ro

## “CE AI FĂCUT CU VIAȚA TA PÂNĂ ACUM (CREȘTINULE)?”

– Deșertăciunea unei vieți fără Cristos –

Dacă bunul Dumnezeu ne-ar adresa această întrebare acum, în clipa prezentă a vieții noastre, ce răspuns

urgentă, spre o căință radicală, precum și spre o schimbare notabilă în conduita zilnică. În cel credincios,



am putea să-I dăm? Cât de folositoare sunt lucrurile realizate până acum, cât de frumos și de lăudabil am trăit până în acest moment, care ar fi roadele credinței în viața mea și a celor din jur?

Poate mai mult decât în alte perioade din an, luna noiembrie este un timp predilect pentru a răspunde la astfel de întrebări, fiind luna în care ne amintim îndeosebi de cei plecați de lângă noi, de sufletele din purgator și, în general, de cei trecuți la cele veșnice. Și atunci, aproape inevitabil, gândurile ne zboară către propria viață, către propria moarte. Un gând sumbru în aparență, o temă de meditație respinsă de majoritatea oamenilor, întrucât inspiră teamă. Însă oricât am evita acest subiect, moartea este o realitate pe care fiecare om o va experimenta la timpul hotărât de Creator. (...)

Gândul morții poate fi pentru noi un puternic imbold spre convertire

gândul morții nu trezește o tristețe deprimantă și nici o angoasă fără rost, ci conduce spre o analiză corectă a propriei vieți, nu atât din perspectivă contabilă, enumerând toate faptele bune, ci mai ales din perspectiva iubirii pe care am dăruit-o aproape-lui, a compasiunii față de semenii, a încrederii pe care ne-am păstrat-o în Dumnezeu în ciuda greutăților și din perspectiva părerii de rău, a căinței pentru momentele în care L-am trădat, L-am uitat, L-am respins pe Isus Mântuitorul. (...)

Din cartea Ecclesiastului înțelegem că toate sunt deșertăciune. Munca, bogăția, truda omului să fie oare toate în zadar? Da, ele sunt în zadar atunci când Îl exclud pe Dumnezeu, atunci când sunt scopuri în sine și când lucrăm doar pentru a avea din ce în ce mai mult. (...) În definitiv, totul este deșertăciune în absența lui Dumnezeu. În schimb, în prezența Domnului și a principiilor Lui, totul

dobândește sens, valoare, lucrurile se transformă și primesc o nouă menire.

Mulți încă trăim ca și cum acest pământ ar fi casa noastră pentru totdeauna, ca și cum nu ar trebui să murim niciodată, fără a da socoteală de darul vieții, de talanții primiți, de ceea ce ne-a fost încredințat. Însă nu ne vor salva lucrurile pe care le punem deoparte pentru noi înșine... În ziua morții, plăcerile, viciile, banii, puterea, renumele ori vreun idol pământesc nu vor însemna nimic. (...)

Ca să lupte împotriva unei vieți goale de adevăratul ei sens, omul are nevoie de înțelepciune. Ca să lupte împotriva ispitelor moderne și asalturilor celui rău, omul are nevoie de darurile și armura Duhului Sfânt. Ca să lupte pentru a-și menține credința într-o lume tot mai dominată de păcat, omul are nevoie să păstreze în el duhul rugăciunii și al smereniei. În absența rugăciunii, credința se stinge.

Să punem în balanță bunurile acestei lumi și bunurile vieții nepieritoare, ca să vedem care sunt deșertăciune. (...) Să punem în balanță satisfacțiile firii pământești cu bucuriile inimii și desfătările sufletești, ca să observăm care sunt mai dulci, mai durabile. Nu în cele din urmă, să punem în balanță bogățiile strălucitoare pe care le putem obține în viață cu bogățiile virtuților sfinte și ale harurilor dumnezeiești, ca să vedem care valorează mai mult.

Concluzia cărții Ecclesiastul este mai mult decât edificatoare pentru fiecare dintre noi: „Să ascultăm dar încheierea tuturor învățăturilor: Teme-te de Dumnezeu și păzește poruncile Lui. Aceasta este datoria oricărui om.” (Ecl 12, 13) Acesta este îndemnul cel mai înțelept și util pentru om, îndemn care, pus în practică, ne ferește de deșertăciunea unei vieți fără sens, a unei existențe fără valoare, a unui prezent fără Cristos și a unei veșnicii fără Dumnezeu.

Pr. Nikola Laus jun.

# Ce sunt Indulgențele?



Încă ne aflăm în perioada **Anului Sfânt Jubiliar Extraordinar al Milostivirii**, care a început la 8 decembrie 2015 și se încheie pe 20 noiembrie 2016, la sărbătoarea Cristos Regele Universului.

„Doresc ca indulgența jubiliară să ajungă pentru fiecare ca o genuină experiență a milostivirii lui Dumnezeu”, scrie papa Francisc într-o importantă scrisoare adresată organizatorilor Anului Sfânt al Milostivirii, în care vine cu precizări practice privind darul indulgențelor. Așadar, Jubileul este un an „de har”, care urmărește reînnoirea interioară.

**Indulgența este iertarea în fața lui Dumnezeu a pedepsei vremelnice datorate păcatelor** a căror vină este ștearsă deja, iertare pe care credinciosul bine dispus sufletește o obține în condiții determinate, prin acțiunea Bisericii care, în calitate de distribuitor a răscumpărării, împarte și aplică, prin autoritatea ei, tezaurul îndestulărilor aduse de Cristos și de sfinți. Ele sunt plene și parțiale.

**Tezaurul Bisericii** este valoarea infinită și nesecată pe care o au la Dumnezeu ispășirile și meritele lui Cristos, Domnul nostru, oferite pentru ca omenirea să fie eliberată

de păcat și să ajungă la comuniunea cu Tatăl; este însuși Cristos, Răscumpărătorul, în care se află, vii, îndestulările și meritele răscumpărării. Acestui tezaur îi aparține deopotrivă prețul cu adevărat imens, incomensurabil și mereu nou pe care îl au la Dumnezeu rugăciunile și faptele bune ale Preafericitei Fecioare Maria și ale tuturor sfinților, care, mergând pe urmele lui Cristos Domnul, prin harul lui s-au sfințit și și-au împlinit lucrarea încredințată de Tatăl; astfel, lucrând la propria mântuire, au conlucrat deopotrivă la mântuirea fraților lor în unitatea Trupului mistic. Altfel spus, „tezaurul” Bisericii se bazează pe „împărțășirea Sfinților”: sfințenia unuia le folosește celorlalți, mult mai mult decât a putut păcatul unuia să dăuneze celorlalți. Astfel, recurgerea la împărțășirea sfinților îi dă păcatosului căit posibilitatea de a se purifica mai devreme și mai eficient de pedepsele păcatului.

Catehismul Bisericii Catolice, la nr. 1478, specifică că: „Indulgența se obține prin Biserică; în virtutea puterii de a lega și a dezlega, acordată ei de Isus Cristos, Biserică intervine pentru un creștin și îi deschide tezaurul meritelor lui Cristos și ale sfinților, ca să dobândească de la Pă-

rintele îndurărilor ștergerea pedepselor vremelnice datorate păcatelor. Astfel, Biserica nu vrea numai să-i vină în ajutor acelui creștin, ci și să-l îndemne la fapte de pietate, de pocăință și de iubire”.

**Practicarea indulgențelor** este dogmă de credință, și anume: 1. Biserica are puterea de a acorda indulgențele. 2. indulgențele slujesc cu eficacitate mântuirea credincioșilor. (Előd I. Katolikus dogmatika, Bp. 1983, 588.) sunt un lucru folositor, deoarece contribuie la deplina curățare a sufletului.

Biserica are putere pentru a șterge pedepsele vremelnice. Isus îi spune lui Petru: „Ție îți voi da cheile Împărăției cerurilor, și orice vei lega pe pământ va fi legat în ceruri, și orice vei dezlega pe pământ va fi dezlegat în ceruri.” (Mt 16.19) Este vorba de „puterea cheilor”, care nu se aplică doar pentru iertarea păcatelor și a pedepsei veșnice, dar și la ștergerea pedepselor vremelnice, așa încât acordarea indulgențelor este de drept Divin. Biserica a exercitat mereu această putere a cheilor și se arată în chipul bunului samaritean, care dăruiește din tezaurul încredințat ei.

În Canoanele Bisericii putem găsi indulgențele la **Titlul IV**, alături



de sacramentul Pocăinței (can 992-997) arătând că sunt în strânsă legătura cu aceasta, ca și o completare. Pe de altă parte sacramentul Spovezi aparține de forul interior al celui botezat, în timp ce indulgențele aparțin de forul exterior și presupun harul sfințitor, sunt ca și o continuare a convertirii.

Păcatul este șters de dezlegarea sacramentală, dar efectele păcatului rămân în mare parte în sufletul păcătos, de exemplu: dorințe dezordonate, obiceiuri rele, aplecarea spre rău. Prin dezlegarea sacramentală penitentul ocolește pedeapsa veșnică, pe când cu indulgența câștigată este ocolită pedeapsa temporară. Deci putem spune că indulgența, slujește la curățarea inimii.

Credincioșii, ca să poată să obțină o Indulgență plenară, trebuie să fie în comuniune cu Biserica Catolică, să fie suficient pregătiți și să împlinească cele cerute pentru dobândirea Indulgenței.

În prezent, lucrările înzestrate cu Indulgențe sunt, de exemplu: - participarea, la sărbătoarea lui Cristos Rege, la rugăciunea de închinare a neamului omenesc lui Isus Cristos; - participarea la adorație euharistică; - recitarea Rozariului în comun; - vizitarea unui cimitir sau a unei biserici parohiale în ziua de 2 noiembrie și în următoarele 7 zile (indulgențe pentru răposați); - participarea la exerciții spirituale; - primirea binecuvântării papale urbi et orbi **Trecearea prin poarta sfântă sau fapte de milostenie trupestă sau sufletească, în perioada Anului Sfânt.**

**Condițiile pentru obținerea indulgenței:** Spovada care să ducă la o adevărată convertire a inimii; **Sfânta Împărțășanie;** **Crezul și o rugăciune** (Tatăl nostru; Bucură-te, Marie sau Slavă Tatălui) după intențiile Sfântului Părinte. Pe cei care din diferite motive **nu vor avea posibilitatea să meargă la poarta sfântă**, în primul rând bolnavii și

persoanele în vârstă și singure, papa îi îndeamnă să trăiască boala și suferința ca experiență de apropiere de Domnul și, primind împărțășania sau participând la sfânta Liturghie și la rugăciunea comunitară, chiar și prin diferitele mijloace de comunicare, acesta va fi pentru ei modul de a dobândi indulgența jubiliară.

Referitor la cei închiși, papa Francisc spune: „Vor putea dobândi indulgența **în capelele închisorilor** și de fiecare dată când vor trece prin ușa celei lor, îndreptând și gândul și rugăciunea către Tatăl, fie ca acest gest să însemne pentru ei trecerea prin poarta sfântă”.

Așadar să folosim cu multă încredere aceste zile care au mai rămas din Anul Sfânt, spre a ne bucura de darurile sufletești ce le putem primi din Tezaurul Bisericii, pentru reînnoirea și mântuirea noastră.

**pr. Marin Maties**  
**lic. jur. can.**

# Programe ale tinerilor – 2016-2017



În 28 septembrie 2016, în prezența unor preoți din Timișoara și din alte parohii din dieceză, a Pr. Nikola Laus de la episcopie și a câtorva tineri s-a elaborat un plan pastoral pentru tineri, pentru anul 2016-2017.

## Tema anului: TINERII ȘI MISIUNEA

Motto: „Mergeți în toată lumea și predicați Evanghelia la toată făptura.”

Sfântul ales pentru acest an pastoral este Papa Ioan Paul al II-lea.

**28 noiembrie** Întâlnirea tinerilor care au participat la ZMT Cracovia. Tot în cadrul acestei întâlniri va fi și Sf. Liturhie pentru tineri și deschiderea anului pastoral.

**26 noiembrie** Întâlnirea tinerilor din Arhidiaconatul Montan și aprinderea primei lumânări de Advent în Parohia Făget

**29 noiembrie** Sf. Liturhie-Rorate în biserica parohială Timișoara II. - Fabric

**7 decembrie** Sf. Liturhie-Rorate în biserica parohială Timișoara III. - Elisabetin

**9-11 decembrie** Exerciții spirituale în limba română la „Casa Marienheim”, Timișoara

**14 decembrie** Sf. Liturhie-Rorate în biserica parohială Timișoara I. - Cetate



**18 februarie** Carnavalul diecezan al tinerilor la Timișoara

**25 februarie** Carnavalul tinerilor din Arhidiaconatul Montan în Parohia Făget

**17-19 martie** Exerciții spirituale în limba română la „Casa Marienheim”, Timișoara

**12 aprilie** Calea Crucii

**21-23 aprilie** Curs pentru animatori

**12-14 mai** ÎNTÂLNIREA DIECEZANĂ DE TINERET LA TIMIȘOARA

**27 mai** Campionat de fotbal „Cupa Marienheim” la Timișoara

**17 iunie** PELERINAJUL MINISTRANȚILOR LA MARIA -RADNA

**10 - 14 iulie** TABĂRĂ DE TINERET LA BREBU-NOU

**7 - 8 septembrie** PELERINAJUL PE JOS AL TINERILOR LA MARIA-RADNA

Unește cu o linie afirmațiile din chenarele de mai jos cu imaginea potrivită!

În urma urzelilor de la curte, i s-a interzis să mai ducă săracilor alimente. A fost surprinsă de soțul ei și de curteni, pe când ducea în șorț pâine celor sărmăni. La întrebarea ce are în șorț, a răspuns că sunt trandafiri. A fost somată să desfacă șorțul. Spre surprinderea tuturor celor de față, în șorț erau, într-adevăr, trandafiri superbi în locul pâinilor.

La 15 ani a intrat în armata împăratului Constantin.

E sărbătorită pe 19 noiembrie.

E sărbătorit pe 11 noiembrie.

Numele înseamnă „cel destinat, dăruit zeului Marte”(din lb.latină).

Patroana Turingiei, a bolnavilor, a văduvelor și orfanilor, a cerșetorilor, a organizațiilor Caritas.

Era un tânăr modest și bun la suflet. Camarazii săi îl apreciau pentru răbdarea sa și iubirea față de aproapele. Se comporta mai degrabă ca un călugăr, decât ca un soldat.

Era un tânăr modest și bun la suflet. A dăruit unui cerșetor o parte din mantaua sa militară. În noaptea ce a urmat, i-a apărut Isus în vis, purtând jumătatea de manta și spunând că El fusese cerșetorul căruia i-a arătat milostenie, dăruindu-i o parte din mantaua sa. Ca urmare, a ieșit din armată și a devenit slujitorul lui Isus.



În artă este reprezentată cu pâine în șorț sau în coș, înconjurată de cerșetori.

În anul 371, la cererea poporului, a devenit episcop de Tours, deși nu-și dorea această funcție.

La numai 4 ani a fost trimisă în Turingia, ca viitoare soție a fiului celui mare al lui Hermann de Turingia.

Numele înseamnă „Dumnezeu este perfecțiunea, plenitudinea”(din lb.ebraică).

Patron al Franței, al Ungariei (al II-lea patron), al cavalerilor, al cerșetorilor, al țeșătorilor, etc.

S-a născut ca fiica regelui Andrei al II-lea al Ungariei.



În 1223, împreună cu soțul ei, a construit spitalul din Gotha.S-a dăruit muncii de îngrijire și ajutorare a bolnavilor și a sărmănilor.

În artă e reprezentat ca soldat roman, împărțind mantaua cu un cerșetor.

## A.Bauernregeln zum Martinstag

Wenn's Laub nicht vor Martini fällt,  
sich der Winter lange hält.

Martinstag trüb, macht den Winter lind und lieb;  
Ist er hell, macht er das Wetter zur Schell!

## B.Bauernregeln zum Hl.Elisabethstag

St. Elisabeth sagt es an,  
was der Winter für ein Mann.

Es kündet St. Elisabeth  
was für ein Winter vor uns steht.



November hónapban ünnepeljük Szent Mártont, Árpád-házi Szent Erzsébetet és Krisztus Király ünnepét, és ezzel zárul az egyházi év. Advent első vasárnapjával kezdődik egy új Katolikus Egyházi Év. Ebből az alkalomból javasoljuk, hogy foglaljuk össze a jó cselekedeteket, mennyire voltunk irgalmasak az Irgalmasság szent évében, amely most ér véget. Ugyanakkor írhatnak a szerkesztőség címére, mit szeretnének a jövőben tenni.

## Trucuri de conversație pentru soți și soții

Ca un soț grijuliu ce este, bărbatul conversează cu soția lui într-un fel care-i permite ei să-i dezvăluie cele mai profunde sentimente. Prin intermediul conversației, el învață cum să-i îndeplinească multe dintre nevoi. Conversația însăși îndeplinește una dintre cele mai importante necesități conjugale.

În cele ce urmează se va prezenta o listă care descrie felurile în care atât soția cât și soțul pot avea grijă unul de celălalt acordând atenție conversației intime:

1. Amintiți-vă de perioada de dinainte de căsătorie. Amândoi aveți în continuare nevoie să vă arătați unul altuia același interes intens în ceea ce aveți de spus, mai ales referitor la sentimente.
2. Femeia are o nevoie profundă de a se angaja în conversații care privesc preocupările și interesele ei cu cineva care - din punctul ei de vedere - ține foarte mult la ea.
3. Bărbați, dacă meseriile voastre vă țin departe de casă pe timpul nopții sau mai multe zile la rând, gândiți-vă să vă schimbați locul de muncă. Dacă nu puteți, găsiți metode de a restabili intimitatea căsniciei de fiecare dată când reveniți acasă după o absență îndelungată, astfel încât soția să poată începe să se simtă din nou bine alături de voi. (Dacă soția e cea care călătorește mult, se aplică aceleași principii).
4. Obișnuiți-vă să petreceți exclusiv împreună 15 ore săptămânal, oferindu-vă atenție totală. Petreceți mare parte din acest timp având conversații intime.
5. De reținut că majoritatea femeilor se îndrăgostesc de bărbați care își fac timp să stea de vorbă și să fie afectuoși cu ele. Ele ră-



mân îndrăgostite de bărbați care continuă să le împlinescă aceste nevoi.

6. Considerentele financiare nu ar trebui să te împiedice să-i împlinești soției nevoia de conversație intimă. Dacă locul tău de muncă nu-ți lasă prea mult timp pentru a sta de vorbă cu ea, atunci îți distrug căsnicia. Locul de muncă ar trebui să sprijine mariajul, nu să-l distrugă.
7. Nu emiteți pretenții unul față de celălalt.
8. Nu fiți lipsiți de respect niciodată. Respectați sentimentele partenerilor și opiniile lor, mai ales atunci când ale voastre sunt diferite.

9. Nu spuneți niciodată nimic atunci când sunteți furioși.
10. Nu readuceți niciodată în discuție greșelile celuilalt și nu vă agățați de ele.
11. Conversați pentru a vă informa, analiza și înțelege reciproc.
12. Dezvoltați-vă interesul pentru subiectele preferate de discuție ale celuilalt.
13. Învățați să vă echilibrați conversația. Evitați să vă întrerupeți și încercați să vorbiți în mod egal.
14. Oferiți-vă reciproc atenție totală în timpul conversației.

(din Willard F. Harley, Jr „Nevoile lui, nevoile ei: secretele unei relații de cuplu durabile”, București, Editura Amaltea, 2014)

## Máriaradna, a megtartó és összefogó zarándokhely

A máriaradnai bazilikához október 8-án, a Magyarok Nagyszonya ünnepén a magyar nemzetiségű hívek számára szervezett egyházmegyei zarándoklat még csupán ötéves múltra tekint vissza, a résztvevők magas száma azonban máris hagyományosnak mondható. Hiszen az elmúlt évekhez hasonlóan idén is közel hatszáz Mária-tisztelő hívő kelt útra, hogy részt vegyen a közös szentmisén és ha ereje engedte, végigjárja a kegytemplom mögötti dombon lévő keresztutat.

Az egymást követő keresztalják templomi zászlóin legtöbbször a Szűzanya képmása és néhány sor fohász mellett az illető plébánia neve is olvasható volt: Tiszaföldvár, Békéscsaba, Majláthfalva, Magyarpécska, Ótelek, Földeák,

Magyarbánhegyes, Temesvár, Gyomaendrőd, Csanádapáca, Szatmárnémeti, Nagyváradi, Újkígyós... A zarándoklaton részt vettek a Romániai Máltai Szeretetszolgálat Temes és Arad megyei filiáinak tagjai, akik kedves barátokat, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat makói csoportjának tagjait fogadták. Nm. és Ft. Roos Márton megyés püspök meghívására az ünnepi szentmisét Excellenciás Böcskei László nagyváradi főpásztor celebrálta, Excellenciás Wilhelm Krautwaschl grazi megyés püspök, a temesvári székeskáptalan több tagja, a zarándokokat elkísérő lelkipásztorok és teológiai hallgatók jelenlétében. A szentmise zenei szolgálatában közreműködött a helyi kórus, valamint a szatmárnémeti Zárdatemplom énekkara.

## Az egyházi év utolsó vasárnapja

Krisztus Király ünnepe az egyházi év utolsó vasárnapja. Krisztus királyi méltóságának a 20. századig nem volt külön ünnepe. XIII. Leó pápa (1878-1903) az 1900-as jubileumi év alkalmából a 20. század királyának hirdette ki a Megváltót, ezzel előkészítve az ünnepet.

Az I. világháború után XI. Pius pápa (1922-39) a niceai zsinat 1600. évfordulóján, 1925-ben szentévet hirdetett, melynek mottója: „Krisztus békéje uralkodjék Krisztus országában!” A szentév végén, december 11-én rendelte el a pápa a Quas primas enciklikával Krisztus Király ünnepét.

Krisztus királyi méltóságának ünneplésével a népek, családok, személyek békéjének urát állított-



ta a hívek elé, hangsúlyozva, hogy Krisztus a megtestesüléssel és a megváltó halállal szerezte királyságát a világ üdvösségére. Az ünnepet a pápa október utolsó vasárnapjára tette. 1969 óta az utolsó évközi vasárnapon, november végén (idén 20-án) tartjuk.

## Kezdődik az advent

November 27-én, vasárnap, kezdetét veszi az egyházi év egyik legszebb időszaka, az advent. A latin eredtű szó – adventus – eljövetelet jelent. A karácsonyig tartó négy hét alatt az Egyház tiltja a zajos mulatságok szervezését, a hívek böjtölve, testben és lélekben megtisztulva készülnek a Megváltó születésének ünnepére. Advent első vasárnapja egyben az új egyházi év kezdete. Templomainkban a szentmise keretében meggyújtják a koszorúba tűzött első gyertyát, amit az elkövetkező három vasárnapon egy-egy újabb követ, hét közben pedig hajnali misén, rorátén vesznek részt a hívek. Az advent időszakában szombaton (magyar nyelven) és vasárnap (német nyelven) 17.30 órai kezdettel a székeskáptalan tagjai vesperást tartanak a székesegyházban.

Az adventi időszak az előkészület, várakozás, reménykedés ideje, amelyet régebben böjttel is megszenteltek. Szerdán és pénteken szigorú böjt volt, szombaton pedig húsvéttól való megtartóztatás. A zajos mulatságtól is tartózkodtak.

Régen advent kezdetét éjfél harangszóval jelezték. Az advent meghitt hangulatát a hajnali mise vagy angyali mise, régebben aranyos mise, liturgikus szóval roráté adja meg, amely még a középkori hazai liturgia maradványa. A hívek a hajnali sötétben várják a napfényt, a Mesiást, mint hajdan a próféták.

## „Kérjük a Szűzanyát, segítsen igazi közösséggé válni!”

A Millenniumi templom búcsúünnep

A temesvár-gyárvárosi Millenniumi templom nem csupán impozáns mérete vagy gyönyörű belső díszítése révén vált ki csodálattal vegyes tiszteletet az oda betérőtől, a város magyarajkú római katolikus közössége számára külön üzenetet hordoz. Felépítésének és felszentelésének körülményei, a Szűzanyát, mint Magyarok Nagyasszonyát ábrázoló főoltárkép méltán juttatja eszünkbe Vörösmarty Mihály sorait: „Ez, melyhez minden szent nevet. / Egy ezredév csatolt”. A templom alapkövetelése ugyanis a magyar honfoglalás ezeréves évfordulója alkalmából (1896) került sor, főoltárát magyar szentjeink – István király, Imre herceg, László lovagkirály – szobrai díszítik, amelyek a magyar nemzet ezeréves kereszténységére, Mária-tiszteletére utalnak. Így a templombúcsú is, amelyet egy, a Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez közel eső vasárnapon, a hagyomány szerint október második vasárnapján tart az egyházközség. Idén ez a két ünnep szinte egybeesett. A templom felszentelésének 115. évfordulójára október 9-én emlékezett ünnepi szentmise keretében a helyi közösség. Excellenciás Roos Márton megyés püspök meghívására a búcsús liturgiát Dr. Kiss-Rigó László szeged-csanádi főpásztor celebrálta. A szentmisén jelen volt Őszentsége Ioan Selejan temesvári ortodox érsek és bányászati metropolita, Excellenciás Lukijan Pantelic budai szerb ortodox püspök, a temesvári szerb ortodox egyházmegye adminisztrátora, Kovács



Zsombor evangélikus lelkipásztor, Gazda István temesvár-gyárvárosi református lelkész, valamint a temesvári egyházmegye több római katolikus lelkipásztora. Az ünnepet megtisztelte jelenlétével Soltész Miklós, az Emberi Erőforrások Minisztériumának egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkára, Szász Jenő, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnöke, Molnár Zsolt parlamenti képviselő, Farkas Imre és Dan Diaconu temesvári alpolgármester, Marossy Zoltán, a Temes Megyei Tanács osztályvezetője, Halász Ferenc, a Temes megyei RMDSZ elnöke, Tamás Péter, Magyarország temesvári tiszteletbeli konzulja.

Az ünnepi liturgia kezdetén a helyi közösség nevében ft. Kapor János plébános üdvözölte a magas rangú vendégeket, az oltártestvéreket és a templom padsorait megtöltő híveket. Szentbeszédében dr. Kiss-Rigó László szeged-csanádi főpásztor a magyar nép Mária-tiszteletét és a hit közösséget megtartó erejét hangsúlyozta. - A Szűzanyát a magyarok mellett más nemzetek is kiemelten tisztelik. Amikor Hozzá fohászkodunk, kérjük, hogy segítsen minket igazi közösséggé válni. A közösségre ugyanis jellemző, hogy egymást

támogatják az emberek, szeretetben jó kapcsolatokat alakítanak ki egymással - fogalmazott Excellenciás Kiss-Rigó László szeged-csanádi főpásztor.

A szentmise zenei szolgálatát meghívottként a csíksomlyói kegytemplom énekkara végezte. Az előadásukban felcsendülő népénekek, valamint egyházi énekek nagyban emelték a szentmise ünnepélyességét.

A Millenniumi templom búcsúünnep egyben a Nemzetstratégiai Kutatóintézet által alapított Kárpát-haza Galéria Boldogasszony vándorkiállításának hivatalos megnyitója is volt. Mint azt Tóth Norbert, a Forrás Művészeti Intézet igazgatója, a tárlat kurátora beszédében elmondotta, a kiállítás a Kárpát-medence és a diaszpóra ötvenöt kiemelkedő magyar művészeinek Boldogasszony-ábrázolását mutatja be.

A Millenniumi templom felszentelésének ideje, 115. évfordulója ismét egybegyűjtötte a gyárvárosi egyházközségben élő híveket, továbbá mindazokat, akik osztozni kívántak az ünnep örömeiben, akik határon innen vagy túlról támogatásukkal bátorítják, biztatják a szórványban évről évre fogyatkozó magyar közösséget.

## Ferenc pápa: Türelmesen hallgassuk meg és ne torkoljuk le egymást! (részletek)

*A Szentatya a párbeszédéről mint az irgalmasság egyik eszközéről elmelkedett az október 22-én, Szent II. János Pál liturgikus emléknapiján délelőtti megtartott általános kihallgatás keretében, amelyre több mint százezer hívő gyűlt egybe.*

Kedves testvéreim, jó napot kívánok!

János evangéliumának imént hallott szakasza (vö. Jn 4,6–15) Jézus és egy samáriai asszony találkozásáról beszél el. Ami megragad minket ebben a találkozásban, az a tartalmas párbeszéd az asszony és Jézus között. Ma ez alkalmat ad arra, hogy kiemeljük az irgalmasság egyik nagyon fontos szempontját, ez pedig a párbeszéd.

A párbeszéd lehetővé teszi, hogy az emberek megismerkedjenek és megismerjék egymás szükségleteit. Mindenekelőtt nagy tisztelet jele, mert arra készíti az embert, hogy a másikra figyeljen, és észrevegye beszélgetőtársa legkedvezőbb vonásait. Másodsorban a párbeszéd a szeretet kifejezése, mert a különbözőségek figyelmen kívül hagyása nélkül segíthet megtalálni és megosztani a bennünk lévő közös jót. Ezentúl a párbeszéd arra hív minket, hogy a másokban Isten ajándékát lássuk, aki kérdést intéz hozzánk, és igényli, hogy elismerjük őt.

Sokszor előfordul, hogy nem találunk testvéreinkkel, jóllehet mellettük élünk, főképp akkor fordul ez elő, amikor helyzetünkönél fogva felülkerekedünk a másikon. Nem párbeszédet folytatunk, amikor

nem hallgatunk eleget, vagy saját igazunk bizonyítására hajlamosak vagyunk félbeszakítani a másikat. Hányszor, de hányszor megesik velünk, hogy félbeszakítjuk a másikat: „Nem! Nem! Nem úgy van!, és nem hagyjuk, hogy a másik befejezhessen mondandóját. Ez meggátolja a párbeszédet: ez agresszió! Az igazi párbeszédben szükség van csendben maradásokra, hogy megragadhassuk Isten jelenlétének rendkívül ajándékát testvérünkben!

Kedves testvéreim, ha az emberek beszédbe elegyednek egymással, az segít, hogy emberibb kapcsolat jön létre köztük és megszűnjenek a nézeteltérések. Hatalmas szükség van a párbeszédre családjainkban, és mennyivel könnyebben megoldódnának a dolgok, ha megtanulnánk meghallgatni egymást! Ugyanez érvényes a férj és feleség, a szülők és gyermekek közötti kapcsolatra is. Milyen sok jó származik a tanárok és tanítványaik közti párbeszédből is; vagy a vezetők és a munkavállalók közötti párbeszédből, hogy megtalálják a munkával kapcsolatos legjobb megoldásokat.

Párbeszédet folytat az egyház is minden kor minden emberével, férfakkal és nőkkel, hogy megértse, kinek mire van szüksége, és hogy hozzájáruljon a közös megvalósuláshoz. Gondoljunk csak a teremtet világ nagy ajándékára és mindannyiunk felelősségére, hogy megvédjük közös otthonunkat: a párbeszéd elengedhetetlen követelmény egy ilyen központi jelentőségű témáról. Aztán gondoljunk a vallások közötti párbeszédre, mely arra irányul,

hogy felfedezzék az emberek közötti küldetésük legmélyebb értelmét, és hozzájáruljanak a béke, valamint egy a tiszteletre és testvériségre épülő hálózat kiépüléséhez (vö. Laudato si' enciklika, 201).

Végezetül azt kell mondanunk, hogy a párbeszéd minden formája az Isten szeretetére irányuló erős igény kifejeződése, Isten pedig előre megy mindenkinek és mindenkibe elülteti az ő jóságának magját, hogy együtt tudjunk működni az ő teremtető művével. A párbeszéd leoldja a megosztottságok és nézeteltérések falait; megteremti a kommunikáció alapjait és nem engedi, hogy bárki elszigetelődjön, saját kis világába zárkozzon. Ne felejtsetek el: párbeszédet folytatni azt jelenti, hogy meghallgatom, amit a másik mond nekem, én pedig szelíden elmondom, mit gondolok én. Ha így haladnának a dolgok, a család, a lakónegyed, a munkahely, mind jobb lesz. Ha viszont nem hagyom, hogy a másik elmondja, ami a szívében fekszik, és elkezdem kiabálni – ma rengeteget kiabálunk! –, azt megsínyli a köztünk lévő kapcsolat, megsínyli a férj és feleség, a szülők és gyermekek közötti kapcsolat. Hallgassuk hát meg a másikat, fejtük ki, amit akarunk, szelíden, ne torkoljuk le a másikat, ne kiabáljunk vele, hanem legyen nyitott a szívünk feléje!

(...) A párbeszéd keresztyén segíthetjük, hogy növekedjenek Isten irgalmának jelei, s a befogadás és tisztelet eszközeivé tehetjük azokat.

Fordította: Tözsér Endre SP  
Forrás: Magyar Kurír

# Ellesett párbeszéd

A lélek halhatatlanságában és annak túlvilági folytatásában nemcsak mi, keresztények, a pogány vallások tagjai is hisznek. Azzal a különbséggel, hogy mi a szeretett Atyához megyünk, aki házába fogad minket, hiszen: „Atyám házában sok hely van” (Jn 14;2), mondta Jézus. Csakhogy a túlvilág és a mi világunk között olyan küszöb van, melyen nem lehet ide-oda átsétálni. Ám a spiritisták mégis akarnak a túlvilágiakkal beszélgetni. Én visszautasítom ezt, férjem szavaira gondolva: „Ne zavarj a holtak nyugalma”. És mégis; imáimból szólok hozzá, a férjemhez, aki már 25 éve távozott az élők közül. Betegsége miatt átélt közös szenvedéseink mellett, sok-sok jót tett velem, s ezt köszönöm meg most is.

De vajon én vagyok az egyetlen, aki elhunyt élettársához szól? Egy alkalommal férjem sírjánál ülve meghallottam azt a férfit, aki a közelben, felesége sírjánál állt és annak mesélt. Nem törődött azzal, hogy szavait más is hallhatja, úgy érezte, csak ők ketten vannak a világon...

- Ne haragudj, kedves, hogy elkéstem. Ötre ígértem, hogy jövök, s már fél hat...

- Pedig idejében indultam, de körül kellett utaznom a várost, mert megint dolgoznak a négyes villamos vágányán. Te már rég nem jártál kint, hát nem tudhatod... De megígértem, hogy meglátogatlak...

...  
- Látod, virágot is hoztam, ide teszem a fejed mellé... Tetszik?

...  
- Látod, tiszta inget is vettem magamra, és ki is vasaltam. Ugye nem rossz?

...  
- Azt akarom, elégedett légy velem.

Tudod, a lakást is rendben tartom. Még port is törölök, mert arra gondolok, ha bármelyik percben betoppannál, ne találj semmi kivetni valót...

...  
- Esténként, ha ágyat vetek, fölrazom a párnákat. A tiedet is, aztán olvasok.

...  
- Nem sokáig mert drága az áram... Ezt el sem mondtam neked, hogy megint megdrágult az áram.

...  
- Igen, az éjjeliszekrény lámpájánál olvasok... és az ernyőjét is úgy fordítom, ne süssön a szemedbe a fény...

...  
- Aztán az ágy szélére húzódok, hogy neked is jusson hely... De oly hideg az ágy... és a te párnád is hideg. Csak a nagypárnád, a kicsi nálad van.

...

- Hidegek az éjszakák... nagyon fádom, pedig a paplant is elővettem...

...  
- És most is fádom... Persze, persze, szél kerekedett és lebukott a nap... Felveszem a zakómat és búcsúzom... Így... De te, ha hűvös is lesz az éjjel, nem fogsz fájni... pedig hideg és kemény a takaród... és nehéz. Oly nagy súllyal nehezedik rád, hogy meg sem ölelhetlek búcsúzólul...

Isten veled, kedves!  
Nyugodt, kimért léptekkel távozt, bár időnként megállt, visszánézett a sírra... Még intett is búcsúzólul, és úgy ment el, mint aki tudja, még visszatér, ha tele a szíve, lelke, amit csak neki önthet ki, annak, aki teste-lelke jobb fele volt, mert „a szeretet nem szűnik meg soha” (1Kor 13,8) még a síron túl is megmarad.

Kató Gizella



**Trei Cardinali pentru închiderea Porților Sfinte** – Sâmbătă, 15 octombrie 2016, Vaticanul a anunțat că Papa Francisc a numit arhiepiscopii celor trei Bazilici papale pentru a închide Porțile Sfinte ale Bazilicilor lor, la finalul Jubileului Milostivirii. Este vorba astfel de Cardinalul Agostino Vallini, arhiepiscop al Bazilicii San Giovanni in Laterano; de Cardinalul Santos Abril y Castelló, arhiepiscop al Bazilicii Santa Maria Maggiore; și de Cardinalul James Michael Harvey, arhiepiscop al Bazilicii San Paolo fuori le mura. Toți cei trei face închiderea Porții Sfinte în Bazilicile lor, pe 13 noiembrie 2016. (sursa: www.catholica.ro)

**Pregătiri pentru Întâlnirea Mondială a Familiilor 2018** – Sâmbătă, 22 octombrie a avut loc lansarea oficială a pregătirilor pentru Întâlnirea Mondială a Familiilor ce se va desfășura la Dublin în 2018. Au luat cuvântul la eveniment co-președinții Consiliului pentru Căsătorie și Familie din Conferința Episcopală Irlandeză, Arhiepiscopii Eamon Martin de Armagh și Diarmuid Martin de Dublin, care, alături



de 600 de delegați, au participat la evenimentul ce marchează începerea muncii de organizare. Bazându-se pe teme cheie din Amoris Laetitia, conferința oferă reflecții personale puternice despre bucuriile și provocările din viața familiei de astăzi, inclusiv experiența unei familii refugiate din Siria, a unui om al străzii din Irlanda și impactul asupra familiilor a diferitelor forme de dependență. Evenimentul mai include rugăciuni, interacțiuni cu audiența, mărturii video și muzică. Întâlnirea Mondială a Familiilor de la Dublin este programată pentru 22-26 august 2018. Papa Francisc a cerut ca tema să fie „Evanghelia familiei: bucurie în lume”. În mod tradițional, evenimentul se organizează tot la trei ani, fiind coordonat acum de noul Dicaster vatican pentru Laici, Familie și Viață. Înființată de Papa Ioan Paul al II-lea, Întâlnirea Mondială a Familiilor este o inițiativă pastorală ce urmărește să întărească legăturile sacre ale familiei de peste tot globul. Prima întâlnire a avut loc în 1994, la Roma, în chiar Anul Internațional al Familiei. Familiile se strâng pentru a împărtăși experiențe, pentru a dialoga, a se ruga și a crește împreună. Ultima ediție a avut loc în Philadelphia, SUA, în septembrie 2015. (sursa: www.catholica.ro)

**Săracii Romei, oaspeți de onoare la un concert din Vatican** – În 12 noiembrie, în Aula Paul al VI-lea din Vatican are loc un concert pentru săracii și oamenii străzii din Roma. Evenimentul folosește nu doar la a strânge bani pentru acțiuni caritabile ale Pontifului, ci sunt și invitați săracii să participe, ca oaspeți de onoare. Intitulată

„Cu săracii și pentru săraci”, acțiunea de strângere de donații are loc la finalul concertului, banii strânși urmând să fie folosiți pentru două proiecte: construirea unei noi Catedrale în Moroto, Uganda, respectiv a unei școli în Burkina Faso. Concertul va fi susținut de Orchestra Simfonică a Romei și de Corul Național Santa Cecilia, condus de cunoscutul Ennio Morricone. Vor fi interpretate unele dintre cele mai cunoscute lucrări ale acestuia. Va participa și corul Diecezei de Roma, dirijat de Mons. Marco Frisina, cu câteva cântece sacre, invitând la reflecție asupra temei carității, în contextul încheierii Jubileului Milostivirii. O ediție similară a avut loc în 14 mai 2015, când la concert au participat deținuți de la închisoarea romană Rebibbia, pe lângă bolnavi, bătrâni, familii și tineri din parohiile romane, în special din zonele sărace. (sursa: www.catholica.ro)

**Aprinderea primei lumânări de pe coroana de Advent** – În 26 noiembrie, parohia din Făget va fi gazda Întâlnirii Tinerilor din Banatul Montan cu ocazia aprinderii primei lumânări pe coroana de Advent. Evenimentul este așteptat cu nerăbdare de tineri,



care petrec o zi în rugăciune, meditație, discuții în grupuri mici, sfântă liturghie, și fac astfel împreună primul pas în acest timp de pregătire și reînnoire sufletească al Adventului. (red.)

# Die königliche Macht der Liebe Gottes

Das letzte Hochfest des Kirchenjahres, das wir heute feiern, endet mit einem für unseren heutigen Geschmack vielleicht zu triumphalistischen, anachronistischen Bekenntnis. Christus, als König der Welt! Obwohl dieses Fest erst 1925 von Papst Pius XI. eingeführt wurde, stellte sich die Frage nach der Königswürde Jesu schon in der Hl. Schrift. Nicht nur Pilatus Frage zielt darauf hin. Auch der Einzug Jesu in Jerusalem, oder der Versuch der Massen, Jesus nach der wunderbaren Speisung, mit Gewalt zum König zu erklären, beschäftigen sich mit dem Königtum Christi. Und auch viele Bilddarstellungen zeigen Jesus prachtvoll gekleidet und erhaben auf einem Thron sitzend, als Pantokrator, als Weltherrscher.

Warum hatte man Jesus Christus, zu einer Zeit, in der viele Königshäuser verschwanden und Könige abdanken mussten, zum König proklamiert? Sollte Er nostalgischer Ersatz für unwiederbringlich Vergangenes sein? Sollte Er jener Fels in der Brandung sein, mitten im Umbruch der Kirche und der Welt nach dem 1. Weltkrieg? Wollte man durch das Christkönigsfest den Menschen Halt und Orientierung bieten und verdeutlichen, dass es eine Konstante gibt in all den Abbrüchen und radikalen Veränderungen? Solche Überlegungen und nicht zuletzt auch das Selbstzeugnis Jesu vor Pilatus, gaben damals Anlass, dieses kaum in unsere heutige Gesellschaft hinein passende Fest auszurufen.

Von diesem Hintergrund aus betrachtet, stellt sich uns die Frage, wie dieses Fest einzuordnen ist und wie man es heute noch unbefangen feiern kann. Jesu Königtum und Herrschaft ist im Grunde ganz anders als unsere klassische Vorstellung von Königtum. Es ist ein Anti-Königtum, weil es nicht von Macht sondern von Ohnmacht spricht, nicht von Gewalt, sondern von Gewaltlosigkeit. Der Thron ist nicht ein reichgeschmückter Sessel mit Samt und Seide überzogen, sondern ein grausames Folterinstrument, nämlich das Kreuz. Die Krone besteht nicht aus Gold und ist nicht reich mit Edelsteinen verziert, sondern eine schmerzhaft Krone aus Dornen geflochten. Dieses Bild passt ganz und gar nicht in unsere irdische Vorstellung von Königtum. Und weil das so ist, ist sein Königtum auch nicht von dieser Welt, wie Jesus es bei seinem Verhör vor Pilatus offenbart hatte.



Die Andersartigkeit ist das Besondere am Königtum Jesu! Wenn wir auf sein Leben und Wirken schauen, wird uns bewusst, dass Jesus völlig anders war als die Herrscher dieser Welt. Das unschlagbar königliche an Jesus ist seine Liebe und Barmherzigkeit, seine grenzenlose Empathie. Seine Herrschaft stellt den Menschen in die Mitte, in Gottes unmittelbarer Nähe und Gegenwart. Seine Option für die Schwachen, Ausgegrenzten, für die Kranken und Notleidenden ist Kernpunkt seines königlichen Handelns. Sein Königtum besteht nicht aus sich bedienen lassen sondern aus dienen! Nicht trennen und spalten, sondern einen und zusammenführen, nicht vernichten sondern heilen ist das Wesensmerkmal seiner Herrschaft. Sie befreit und führt aus Enge und Angst in die Weite und Fülle des Lebens und der Liebe Gottes. Aufrichten und nicht richten will sein Königtum und Gnade vor Recht walten lassen! Dieses Königtum hat er mit dem eigenen Blut besiegelt.

Jesu Königtum setzt andere Maßstäbe, außerirdische Maßstäbe. Es ist nicht von dieser Welt und dennoch für diese Welt. Gottes Sohn ist dafür Mensch geworden. Wenn wir Jesu Königtum in den Himmel oder ins Reich der Utopie verbannen, verurteilen wir das Reich Gottes nicht nur in die Belanglosigkeit sondern verdammen uns dadurch selbst in den Tod. In den kalten und unbarmherzigen Tod der Lieblosigkeit, des Egoismus, der Gier und der Unversöhnlichkeit. Das ist und bleibt eine akute Gefahr. Selbst die Kirche konnte ihr im Laufe der Zeit nicht immer widerstehen. Durch Machtspele hat man versucht die Ohnmacht der Liebe in einen irdischen Machtanspruch zu verwandeln. Doch gerade in der vermeintlichen Ohnmacht steckt die wahre Macht und das Königtum Jesus Christi. Am Christkönigsfest feiern wir die Macht der Liebe Gottes, die sich als weltliche Ohnmacht offenbart aber stärker ist als alle anderen Mächte und Gewalten, die die Welt im Laufe ihrer Geschichte kommen und gehen sah. Sie ist stärker als der Tod und überdauert alles Vergängliche. Das Königtum Jesu ist daher universal und zeitlos, weil es Raum und Zeit sprengt und übersteigt und auf die Unendlichkeit und Allmacht Gottes deutet.

**Johann Loch-Karl, Diakon**

## Pedagogia Papei Francisc, o reușită în IMITATIO CHRISTI Papa ne-a strigat primii... în Piață: „Saluto i fedeli della Romania!”

La începutul lunii octombrie a.c., prietena mea de la Roma m-a surprins cu un mesaj din care răzbătea o bucurie incendiară! Doamna Maria Dascălu, catolică, plecată din Bacău, de mulți ani la Roma, este vice-responsabil național pentru Italia – lumea catolică, voluntariat și cooperare internațională Democrația Română, Roma. Intuind importanța comunicării... a mesajului pe care Maria Dascălu urma să ni-l împărtășească, am întrebat-o dacă este de acord să ne transmită ceva pentru cititorii revistei noastre *Vita Catholica Banatus* și așa vă transmitem, preaiubiților, următorul interviu:

**Maria Dascălu (Roma):** Papa ne-a strigat primii... în Piață, Ela dragă, ce emoții și ce trăiri! Emoția i se citea în glas!

**Ela Ștefănescu (Vita Catholica Banatus):** Cine a participat și cu ce ocazie? Cu ce ocazie a salutat Sfântul Părinte românii în Piața Sfântul Petru și când?!

**Maria Dascălu:** Un grup, în jur de 500 de persoane din România: laici, preoți, surori la care s-au alăturat și credincioșii români din Roma, conduși de Înalt Preasfinția Sa Ioan Robu, Arhiepiscop de București, episcopii PS Petru Gherghel de Iași, PS Virgil Bercea de Oradea și PS Cornel Cadar de București au participat, în zilele de 9-11 septembrie 2016, la Jubileul Extraordinar al Milostivirii, propus de Papa Francisc.

**ES:** Poate ne împărtășești ce ți-a atins ție, personal, inima, din programul acestor zile.

**Maria Dascălu:** În prima zi, Preasfinția Sa, Arhiepiscopul de București, Ioan Robu, la predica din



Bazilica Sf. Petru ne-a amintit că: „Poarta Sfântă este un simbol al trecerii noastre în Cristos și prin Cristos. În acest timp trebuie să medităm la iubirea lui Dumnezeu, iubirea care ne consolează, ne dă speranță. Un itinerariu interior de a face un nou pas de la trăirea de până acum, atmosfera din toate zilele, la un nou început de drum”... minunat vorbește Arhiepiscopul Ioan Robu!

În al doilea rând: O intensitate interioară de a obține indulgența în Bazilica din Centrul Creștinismului, în orașul unde simțeam Milostivirea pe care urma să o primim. „Cu Dumnezeu, Milostivirea este Mare și cu El eliberarea. Eliberarea arată cea mai mare libertate pentru toată umanitatea, noul stil la care suntem chemați și ne înalță la posibilitatea de a fi fiii lui Dumnezeu. Noua viață făcută de iubire, pace și bucurie” au fost cuvintele Papei Francisc.

**ES:** Iar inima mea a fost atinsă de exclamarea ta: „Ce emoție, ce trăiri!” provocate de atitudinea Sfântului Părinte față de pelerinii români. Vorbește-ne, te rog, despre momen-

tul declanșator al acestor trăiri care nu se uită!

**Maria Dascălu:** În încheierea acestor zile, la obișnuita rugăciune Angelus, am trăit o emoție unică și cu gândul la cei dragi nouă, la salutul Papei: „Salut credincioșii din România”. A fost un moment de neuitat al mărturisirii noastre în Biserica Universală împreună cu Episcopii și Papa Francisc. Nouă ne rămân faptele și credința vie pentru a deveni creștini buni, *misericordes sicut Pater!*

**ES:** Maria dragă, îți mulțumim pentru că ne-ai purtat și pe noi cu tine la Roma... Din dialogul nostru a reieșit clar cum Pedagogia Papei Francisc este o reușită în *imitatio Christi!* Îi cucerește pe românii aflați în pelerinaj în Jubileul Extraordinar al Milostivirii, salutându-i primii în piață! Atenția acordată provoacă emoții, trăiri speciale! Să acordăm și noi atenție celor de la Periferia noastră, celor aflați în nevoie, să fim MISERICORDES SICUT PATER!

(foto: Călin Piescu)

**Prof. Elena Ștefănescu**

# Curiozitatea de a ști ce este dincolo de noi

*Interviu: Reputatul profesor Dumitru Constantin Dulcan, medic primar neurologie, vorbește despre prezența lui Dumnezeu în spatele fiecărui lucru  
partea a II-a*

**„Fundamentalistii susțin că la Dumnezeu nu se ajunge decât pe o singură cale. Și totuși, Dumnezeu însuși ne spune, prin o mie de surse, că drumurile spre El sunt nenumărate. Vârful muntelui e unul singur, indiferent pe ce versant îl urci.”  
D. C. Dulcan**

Continuăm în acest număr al revistei interviul realizat cu renumitul profesor universitar doctor Dumitru Constantin Dulcan (n. 6 noiembrie 1938, Mârghia, Argeș), medic primar neurologie, doctor în Științe Medicale Electroencefalografie și șeful Catedrei de Neurologie din cadrul Universității „Titu Maiorescu” din București.

Este, totodată, creatorul unor valoroase monografii, tratate, lucrări și volume științifice precum și eseistice, cu accente de metafizică și filosofia științei.

Mai mult decât atât, domnul Dumitru Constantin Dulcan a obținut, în decursul carierei dumnealui impresionante, nenumărate premii științifice și literare naționale și internaționale.

Voi reda, așadar, mai jos un fragment dintr-un interviu despre prezența lui Dumnezeu în spatele fiecărui lucru, interviu citit pe site-ul [ganduridinierusalim.com](http://ganduridinierusalim.com):

– **În cele mai multe cazuri, indivizii în moarte clinică se întâlnesc cu o Ființă de Lumină. E chiar Dumnezeu?**

– Dincolo de tunel, toți martorii acestor experiențe văd o lumină vie, de o strălucire foarte intensă, care nu orbește totuși. E o lumină feerică, învăluitoare și caldă, ce oferă mângâiere și bucurie. Cei care au trăit aceste experiențe spun că e Ființa Supremă, Isus, Buddha sau Allah, în funcție de apartenența religioasă a fiecăruia. O ființă pe care o descriu mai degrabă ca pe o impresie trăită, decât ca pe o

figură concretă. Se și spune că Dumnezeu este așa cum și-l imaginează fiecare dintre noi, dar în realitate nu este ca în niciuna dintre închipuirile noastre. Așa cum mărturisesc cei care au experimentat moartea clinică, Dumnezeu îi întâmpină cu o iubire copleșitoare, o pace profundă și o stare de beatitudine despre care toți spun că nu au mai trăit-o niciodată. Nici urmă de Dumnezeu dur, amenințător și acuzator.

– **...care în plus ne va supune la Judecata de Apoi.**

– Există și în mărturiile acestor oameni un soi de judecată. Este filmul vieții pe care îl văd cei ajunși în fața Ființei de Lumină, un film panoramic cu amănunte în detaliu. Aceasta este, cred, expresia Judecății De Pe Urmă, cu care ne-au obișnuit religiile. Nu ne judecă nimeni, ne judecăm singuri, fiindcă, văzând acest film, trăim, în toată cruzimea sa, efectul acțiunilor noastre asupra altora. Dannion Brinkley, un caz celebru de moarte clinică, mercenar angajat în armată, mărturisește că a simțit durerea provocată de gloanțele trase pe front în soldații armatei inamice, dar și durerea și disperarea copiilor, mamelor și soțiilor celor uciși în timpul misiunilor lui. A mărturisit că a simțit inclusiv durerea propriului câine, pe care îl lovea, enervat că îi roade covorul. La filmul vieții nu ești, deci, un simplu spectator, ci trăiești aievea durerea și tristețea pe care le-ai produs altora, dar și bucuria și recunoștința celor pe

care i-ai ajutat sau i-ai iubit.

– **Există, deci, o plată în ceruri a tuturor faptelor noastre?**

– Nu Dumnezeu ne pedepsește, ne pedepsim singuri, aici, pe pământ. Există o lege cosmică, după care tot ce facem altora se repercutează asupra noastră, mai devreme sau mai târziu, prin boală, necazuri și nefericire. Iadul e mai degrabă o stare de spirit, o stare a conștiinței noastre încărcate de rele.

– **Să revenim la experiența propriu-zisă a morții clinice. Ce se întâmplă mai departe?**

– După ce filmul vieții îi face să înțeleagă unde au greșit și unde au procedat corect, celor aflați în moarte clinică li se arată o barieră, o punte sau un râu, și li se interzice să treacă. E semnul distinctiv dintre cele două lumi. „Nu este încă timpul” e ceea ce aud cei mai mulți dintre ei. Altor li se spune, într-o formă sau alta, „Du-te înapoi și spune lumii ce ai văzut”. Toți cei care au trecut prin așa ceva spun deschis că nu mai au niciun fel de frică față de moarte. Pentru cei care trăiesc aceste experiențe e atât de copleșitor, încât rămân conștienți și după aceea de existența unei dimensiuni spirituale în univers, dedicându-se, pe mai departe, unei vieți spirituale sau unei vieți puse în slujba binelui.

(Interviu de Dia Radu - Articol preluat de pe portalul: [cunoastelumea.ro](http://cunoastelumea.ro))

**psih. Irina Vastag**

# Sfaturi pentru o viață mai sănătoasă III.



## 11. Adăugați puțin ulei în salate

Uleiurile negre conțin acizi grași mononesaturați și antioxidanți naturali, care aduc sănătate inimii, și, în plus, oferă un gust deosebit salatelor. Cele mai recomandate uleiuri pentru aseasonarea salatelor: ulei de floarea-soarelui rafinat (conține vitaminele A și E); ulei de măsline extra pur (previne bolile cardiovasculare și reduce nivelul colesterolului, cu posibil efect protector împotriva cancerului); ulei de susan - este un ulei greu, foarte concentrat, folosit mai ales în bucătăria orientală; ulei de nucă (conține omega-3, substanțe esențiale în prevenirea bolilor de inimă și a artritei, fiind indicat și în dieta persoanelor cu activități intelectuale și fizice intense).

## 12. Faceți gimnastică pentru întărirea musculaturii

Pentru relaxare și confort, este recomandat să faceți din când în când în timpul zilei câteva pauze de câteva minute pentru a vă întinde musculatura (stretching). Este util pentru tonifierea organismului. Experții recomandă un program de exerciții aerobice de trei ori pe săptămână, cu o durată de 20-30 de minute. Efectuați o încălzire ușoară înainte de a începe, pentru a evita accidentările sau neplăcutele crampe musculare.

## 13. Consumați zilnic alimente verzi

Frunzele de grâu, de orz sau orice alte legume verzi aduc un surplus de sănătate prin enzimele și nutrienții aflați în compoziție.

## 14. Puneți condimente în mâncare

Mirodeniile oferă un gust plăcut mâncărilor, dar și o serie de „adaosuri” nutritive. De pildă, usturoiul, ceapa și ardeiul iute îmbunătățesc considerabil circulația sanguină și respirația. Scorțișoara este unul dintre cele mai vechi condimente și are proprietăți antiseptice, vermifuge (combate viermii intestinali), relaxează, liniștește crampele (antispasmodică), îndepărtează oboseala fizică, stresul și aduce buna dispoziție. Bobițele negre de piper, cu miros pătrunzător, picant, sunt fructele unui arbust cățărător, originar din India. Întregi sau măcinate, aceste bobițe au un efect anti-

bacterian, carminativ (elimină balonarea), stimulează metabolismul și ajută la arderea grăsimilor. Nucșoara constituie fructul oleaginos al unei specii de nuc verde originar din Indonezia. Cu un gust picant, ușor amar, se folosește pentru a condimenta supe sau sosuri, diverse preparate din carne, pui, pește, legume, dar și prăjituri, budinci și alte dulciuri. Este recunoscut pentru efectul său calmant asupra sistemului nervos.

## 15. Respectați-vă orarul de odihnă

Planificați-vă cu grijă activitățile zilnice și nu uitați să treceți în agendă pauze mici și dese pentru relaxare.

## 16. Mergeți la culcare devreme

În timpul somnului, creierul face tot ceea ce nu are timp să realizeze în timpul zilei. De aceea, este foarte important să respectăm programul de dormit, să ne rezervăm cel puțin 7 ore de somn neîntrerupt în fiecare noapte. Din păcate, în ultimii ani se constată o incidență crescută a tulburărilor de somn, manifestate prin insomnie, hipersomnie, coșmaruri și sindromul de teroare nocturnă. Cercetătorii în domeniu consideră că nevoia de somn diferă de la persoană la alta, limitele fiind între 4 și 11 ore pe noapte. Aproximativ 10% din populație doarme suficient cu 6,5 ore pe noapte, în timp ce 15% are nevoie de mai mult de 9 ore de somn.

## 17. Oferiți iubire și compasiune celor din jur

Studiile arată că atunci când avem o atitudine pozitivă și înțelegătoare față de cei din jur ne simțim la fel de bine ca și atunci când ceilalți ne tratează cu respect și se poartă frumos cu noi. Astfel va crește nivelul de autostimă, dar se va îmbunătăți simțitor și calitatea relațiilor interumane. Dragostea și compasiunea sunt „sentimente sănătoase” și trebuie folosite din belșug. „Bunătatea este o limbă pe care o poate auzi și cel surd și o poate citi și cel orb” Mark Twain

(sursa: <http://www.romanialibera.ro/actualitate/eveniment/29-de-sfaturi-pentru-o-viata-mai-sanatoasa>)

**Dr. Roșoagă Victoria**

# „Timișoara 1716. Începuturile unui oraș european“

Expoziție vernisată în Palatul Episcopal Romano-Catolic din Timișoara

Miercuri, 12 octombrie 2016, începând cu ora 16.00, a avut loc la Palatul Episcopal al Diecezei Romano-Catolice de Timișoara vernisarea expoziției jubiliare „**Timișoara 1716. Începuturile unui oraș european**“ (*Temeswar 1716. Die Anfänge einer europäischen Stadt / Temesvár 1716. Egy európai város kezdetei / Темисвар 2016. Почеуи еднога европског града / Timișoara 1716. The Beginnings of a European City*). Data acestei manifestări a fost aleasă într-un mod cu totul special: la 12 octombrie 1716, ora 11.30, garnizoana otomană a orașului de pe Bega ridică steagul alb în semn de predare și pace, după 42 de zile de asediu și 164 de ani de stăpânire a urbei și a Banatului. În acest sens, miercuri 12 octombrie 2016, la ora 11.30, toate cele șapte clopote ale Domului Sf. Gheorghe, catedrala romano-catolică din Timișoara, au răsunat timp de cincisprezece minute în memoria istoricului moment și al celor care s-au jertfit pentru libertatea credinței creștine și demnitatea umană, acum trei veacuri.

Expoziția, vernisată mai întâi în Bastionul Theresia, sediul actual al Muzeului Național al Banatului, la 19 iulie a.c., s-a mutat, fiind parțial reorganizată și îmbogățită, în spațiile Muzeului Diecezei Romano-Catolice de Timișoara, mai precis în reședința episcopală. Având un caracter istoric, documentar și artistic, expoziția prezintă într-un mod detaliat cel mai important eveniment al istoriei moderne a Timișoarei, a Banatului și chiar al vieții confesionale din urbe: eliberarea de sub ocupația otomană.

Pentru Dieceza de Timișoara (cândva de Cenad), dar și pentru celelalte confesiuni creștine, momentul a însemnat o reșezare a vieții spirituale, în condițiile noi ale apartenenței la un stat creștin, Sfântul Imperiu Roman de Națiune Germană și al ieșirii de sub opresiunea otoman-islamică.

Vernisajul expoziției a avut loc în holul lung al galeriei episcopilor, din Palatul Episcopal, manifestarea bucurându-se de participarea tuturor instituțiilor partenere și a unui public larg. Moderația întâlnirii a fost realizată în limbile română și sârbă de Pr. Nikola Lauš, canonic catedral și director al Cancelariei Diecezane și de domnul Stevan Bugarski, istoric timișorean. Un prim moment al serii, a fost cel asigurat de coriștii și instrumentiștii dirijați de dl. Walter Kindl, care au interpretat o scurtă suită de cântece dedicate Prințului Eugeniu de Savoya, eliberatorul Timișoarei, victorios comandant al oștilor imperiale în mai multe confruntări cu otomanii. În deschidere, Excelența Sa Martin Roos, gazda manifestării, i-a salutat pe toți oaspeții prezenți, mai întâi, cu precădere în limba română, dar și, pe scurt, în germană și maghiară, accentuând importanța momentului eliberării pentru întregul Banat și pentru Timișoara. Viața urbană, de factură europeană, elementele de administrație modernă, libertatea religioasă, dar în special renașterea și reorganizarea vieții creștine romano- și greco-catolice, dar și ortodoxe sunt doar câteva deschise după 1716. Printre altele, episcopul romano-catolic a precizat:

*Timișoara anului 2016 aniversează 300 de ani de la eliberarea ei de sub stăpânirea otomană. Marcând acest eveniment important, Episcopia Romano-Catolică de Timișoara continuă un șir de jubilee marcate cândva de episcopii catolici bănățeni în 1816, la un secol de la eliberare, dar chiar și în toiul Primului Război Mondial, în 1916, la două sute de ani de la memorabilul moment istoric.*

Excelența Sa a înmănat, în semn de mulțumire și prețuire, la finalul cuvântului său adresat oaspeților și întregii asistențe, mai multor personalități și reprezentanți ai unor instituții, medalia comemorativă realizată (unica de acest gen, în contextul jubileului, la nivel bănățean) de Episcopia Romano-Catolică de Timișoara. Emisiunea numismatică s-a bătut în argint (Ag 925‰) și în cupru (Cu), în memoria eliberării Timișoarei din 1716, având diametrul de 42,5 mm, greutatea de 33,6 g, emitentul fiind Episcopia Romano-Catolică de Timișoara, iar executantul fiind dl. Mihály Fritz de la firma Ėremverde, din Szeged. Inscriptia de pe aversul medaliei poartă efigia prințului Eugeniu de Savoya, cu stema episcopiei în medalion și inscripția „1716 - 2016 Victor atque Liberator“ (Învingător și Eliberator), iar pe revers se poate vedea efigia contelui Claudius Florimund de Mercy, la fel, cu stema episcopiei în medalion și inscripția „1716 - 2016 Conditor ac Gubernator“ (Fondator și Guvernator).

Primul căruia i-a fost înmănată această medalie a fost Prea Sfințitul Lukijan (Pantelić), episcop ortodox sârb de Buda și administrator al



Eparhiei Ortodoxe Sârbe de Timișoara, cel despre care și P.S. Martin Roos a afirmat că a fost: „dintru început, trup și suflet pentru acest jubileu!“. Medalia a mai fost înmănată și părintelui dr. Zaharia Pereș, consilier cultural al Mitropoliei Banatului, părintelui dr. Nicolae Teodorescu, vicar foraneu greco-catolic al Timișoarei, domnului Claudiu Ilaș, directorul Muzeului Național al Banatului, doamnei dr. Ligia Teodora Drăghici, reprezentanta Arhivelor Naționale, Serviciul Județean Timiș, domnului dr. Nicolae Robu, primarul Municipiului Timișoara, domnului Ognean Cristici, președintele Uniunii Sârbilor din România, domnului Molnár Zsolt, deputat UDMR în Parlamentul României, doamnei Mihaela Boran, șef de cabinet în cadrul Prefecturii Județului Timiș, domnului Dieter Probst, reprezentantul celor două asociații ale șvabilor bănățeni de peste hotare (Asociația Generală a Șvabilor Bănățeni/ Landsmannschaft der Banater Schwaben și Asociația de Ajutorare a Șvabilor Bănățeni/ Hilfswerk der Banater Schwaben e.V.), partenerilor din cadrul organizării expoziției și oaspeților din cadrul muzeelor, arhivelor, bibliotecilor, administrațiilor locale și parohiilor romano- și greco-catolice din Vârșeș, Biserica Albă, Panciova, Kikinda Mare, Becicherecul Mare (Zrenjanin), Novi Sad (Serbia), respectiv Makó și Szeged (Ungaria).

În cele ce au urmat, au luat cuvântul părintele dr. Zaharia Pereș, din partea Mitropoliei Banatului, care a adus salutul Bisericii Ortodoxe Ro-

mâne și al Mitropolitului Ioan Se-lejan. În cuvântarea sa, Pr. Pereș a reiterat gândurile mitropolitului de pie memorie Nicolae Corneanu, care privea cei 300 de ani de conviețuire în Banat ca fiind de o importanță specială pentru toate cultele, pentru formarea spiritului bănățean și pentru învățămintele pe care fiecare creștin le-a putut trage de la cei din jurul său, adesea de o altă limbă și de o altă confesiune.

Continuând, părintele dr. Sașa Iașin, reprezentantul Eparhiei Ortodoxe Sârbe a Timișoarei, a subliniat spiritul în care expoziția a fost realizată, spirit definitoriu pentru Timișoara, cea care a reușit, la 300 de ani de la istoricul eveniment, să concureze cu succes pentru titlul de „Capitală culturală europeană”, în mod cert un succes datorat evenimentului fondator și definitoriu din 1716.

În cele ce au urmat, au adresat cuvinte de salut: primarul Timișoarei, dr. Nicolae Robu, doamna Mihaela Boran, din partea Prefectului Județului Timiș, dl. Mircea Băcală și domnul Claudiu Ilaș, managerul Muzeului Național al Banatului. În încheiere, prezentarea expoziției, în structura și conținutul ei, dar și invitația de a coborî în spațiul expozițional, au fost realizate de arhivistul diecezan Claudiu Călin.

La organizarea acestei expoziții aniversare inițiată de Episcopia Romano-Catolică de Timișoara și Muzeul Național al Banatului, au contribuit: Consiliul Județean Timiș, Primăria Municipiului Timișoara, Episcopia Ortodoxă Sârbă, Mitro-

polia Banatului, Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică de Lugoj, Serviciul Județean Timiș al Arhivelor Naționale ale României, Biblioteca Județeană Timiș, TVR Timișoara, Casa de Cultură a Municipiului Timișoara, Asociația Generală a Șvabilor Bănățeni (Landsmannschaft der Banater Schwaben), Uniunea Sârbilor din România (*Савез Срба у Румунију*), Asociația de Ajutorare a Șvabilor Bănățeni (Hilfswerk der Banater Schwaben e.V.) și Comunitatea Evreilor din Timișoara. Consilierea tehnică și de specialitate a fost asigurată de d-na dr. Dorina Sabina Pârvulescu, dl. arhitect Mihai Botescu și dl. Stevan Bugarski. Au colaborat o serie de istorici de artă, restauratori, bibliotecari, arhitecți și graficieni precum: d-na dr. Adriana Buzilă, Angela Horvath, Silvia Trion, Nicoleta Demian, Mihai Opriș, Ciprian Glăvan, Zoran Markov, Florin-Corneliu Popovici, Ioan Oprescu, Cristian Buzilă, Helmut Kierer, Jakob Ribis, Sipos Enikő și mulți alții.

Expoziția poate fi admirată și vizitată la Episcopia Romano-Catolică de Timișoara, str. Augustin Pacha, nr. 4. după următorul program: marți-sâmbătă între orele 10.00-16.00 și duminică între orele 11.00-15.00. În zilele de luni, expoziția este închisă. Ghidajele sunt oferite cu precădere grupurilor, fiind preferată o anunțare prealabilă a acestora. Intrarea este liberă pentru toți vizitatorii.

(Text: Claudiu Călin, custode al expoziției; Foto: Miodrag Radovan)

# Liturghie jubiliară în Domul din Timișoara

*Duminică, 16 octombrie 2016, a fost celebrată în Domul Sf. Gheorghe, Catedrala Romano-Catolică din Timișoara, o Sfântă Liturghie Pontificală marcând jubileul celor 300 de ani de la eliberarea de sub stăpânirea otomană.*



Excelența Voastră, Înalt Prea Sfințite Părinte Nunțiu Apostolic,

Înalt Prea Sfințite Părinte Mitropolit,  
Excelențele Voastre, Înalt Prea Sfințiți și Prea Sfințiți Părinți Arhiepiscopi și Episcopi,

Prea Onorați și Prea Cucernici Părinți,  
Alteța Voastră Imperială și Regală Dr. Ulrich von Habsburg-Lothringen,

Alteța Voastră, Prințesa Anita von Hohenberg,  
Mult stimate domnule Conte Andreas von Bardeau,  
Excelențele Voastre,

Stimate domnule Secretar de Stat, domnilor parlamentari,

Stimate domnule Primar,

Stimați reprezentanți ai județului Timiș, ai administrației publice, civile,

Stimate doamne, stimați domni, cinstiți oaspeți,

**Iubiți frați și surori în Cristos!**

Aceste zile de octombrie ale lui 1716 au adus orașului nostru și întregului Banat mult visată eliberare de sub stăpânirea otomană. În acel moment s-a așezat piatra de temelie a unui nou mod de viață, în spirit creștin și european, un tip de civilizație de care ne putem bucura și noi, chiar și în ziua de azi.

Pentru vechea noastră dieceză, întemeiată în anul 1030 de către Sfântul Rege Ștefan al Ungariei, al cărei prim episcop devenise Sf. Gerhard, luna octombrie 1716 a însemnat începutul unei noi epoci, a fost aproape comparabilă cu învierea dintr-o împărăție a uitării. Credința și viața creștină-catolică puteau fi mărturisite și trăite din nou, în public: era din nou posibil pentru credincioși să își recunoască credința creștină fără riscuri. Puținele parohii, care au supraviețuit epocii de ocupație islamică, au început ulterior să se înmulțească, iar episcopul avea din nou voie să calce în dieceza

sa și să locuiască în acest teritoriu, în mijlocul turmei sale. Noi biserici au fost construite, iar școlile catolice sau chiar spitale, farmacii și orfeline au fost fondate. Toate acestea erau lucruri noi, care până atunci nu era voie să existe!

Pentru acestea, avem cu toții un motiv bine întemeiat de a fi recunoscători Bunului Dumnezeu și de a sărbători acest început, această nouă evoluție. Faptul că sunteți prezenți cu toții, acum și aici, ne arată că dați dovadă de solidaritate creștină și umană. De aceea, vă urez tuturor, oaspeților noștri, un bun venit la Timișoara: reprezentantului Sfântului Părinte Papa, în România, arhiepiscopilor și episcopilor prezenți, reprezentantului Secretariatului de Stat pentru Culte, parlamentarilor, reprezentanții județului și orașelor noastre, dar nu în ultimul rând doresc să îi salut pe reprezentanții Capitlurilor Catedrale, ai Institutului Teologic de la Alba Iulia, pe preoții sosiți din alte dieceze și din parohii, călugării și călugărițele, precum și pe oaspeții sosiți de aproape și de departe. În mod deosebit salut pe Alteța Sa Imperială și Regală, Arhiducele Dr. Ulrich von Habsburg-Lothringen, care ne vizitează pentru prima dată, aici, la Timișoara și în Banat.

Prezența Dumneavoastră reprezintă o deosebită onoare pentru Dieceza noastră, pentru catedrală și pentru orașul Timișoara.

Iar în încheierea cuvântului de salut, Vă rog, Excelență, Prea Sfințite Părinte Nunțiu Apostolic, să celebrați pentru noi și împreună cu noi Jertfa Sfintei Euharistii!

*(Cuvântul de salut al Excelenței Sale dr. h.c. Martin Roos adresat participanților la Sf. Liturghie Pontificală celebrată în Domul Sfântul Gheorghe, Catedrala Romano-Catolică de Timișoara, cu ocazia jubileului de 300 de ani de la Eliberarea Timișoarei de sub stăpânirea otomană, 16 octombrie 2016, ora 10.00)*

# Sfântul Apostol Andrei

30 noiembrie

Între cei doisprezece apostoli aleși de Domnul nostru Isus Cristos să fie „pescari de oameni”, un loc deosebit îl ocupă Sfântul Andrei, fratele lui Simon Petru; el a fost chemat mai înainte de ceilalți și, pentru acest motiv, grecii îi acordă supranumele de „protocletul”; de asemenea, el este acela care a mijlocit întâlnirea dintre fratele său și Mesia, precum și întâlnirea unui grup de străini cu Isus (Ioan 12,20), motiv pentru care unii sfinți părinți îl mai numesc și „mijlocitorul”.

Împreună cu fratele său, Simon, și cu tatăl lor, Iona, se ocupau cu pescuitul și locuiau pe malul Lacului Genezalet, în orașul Cafarnaum, unde se stabiliseră venind din Betsaida. Când s-a răspândit vestea că pe malul de jos al Iordanului a apărut un profet ce predica și boteza, cerând tuturor o schimbare a vieții, Andrei i-a lăsat pe ai săi și a coborât pe lângă firul apei, dornic să afle dacă nu cumva au început a se împlini spusele proorocilor de demult. Aici l-a întâlnit pe Ioan, fiul lui Zebedeu, un alt pescar, mai tânăr decât el, necăsătorit, și amândoi și-au propus să rămână mai multă vreme aproape de profetul tânăr și înflăcărat. Spre uimirea lor, Ioan Botezătorul, într-una din zile, le-a atras atenția asupra unui străin ce se apropia de ei, spunându-le: „Iată Mielul lui Dumnezeu, iată-l pe Acela care ia asupra sa păcatele lumii” (Ioan 1,35). Mânați de un îndemn tainic, cei doi prieteni au pornit pe urmele străinului și l-au rugat să le arate locu-

ința lui (...). Andrei și Ioan s-au atașat cu toată inima de Isus; au înțeles că El este cel vestit de Cărțile Sfinte și au început să împărtășească bucuria lor celor cu care se întâlneau. Primul pe care l-a întâlnit Andrei a fost fratele său, Simon, și are meritul de a-l fi convins că într-adevăr Mesia se află

între oameni; Simon are meritul de a fi crezut cel dintâi mărturie date de un om despre Mesia; poate că această credință l-a îndemnat pe Isus să-i schimbe numele din Simon în Piatră, pregătindu-l pentru misiunea ce avea să i-o încredințeze mai târziu.

Andrei și Petru s-au întors la activitatea lor de pescari, la familiile și viața lor obișnuită. Isus însuși, după întemnițarea și decapitarea lui Ioan Botezătorul, a părăsit Nazaretul și a venit în orașul Cafarnaum, probabil împreună cu Sfânta Fecioară Maria, având ocazia să se întâlnească și să discute de mai multe ori cu prietenii săi de pe malul Iordanului, pe care, în cele din urmă, i-a chemat să i se alăture: „Veniți după mine și vă voi face pescari de oameni” (Matei 4,20). Andrei și Simon au pornit cu dragoste și încredere pe drumul care îi va duce prin multe țări străine, să împartă oamenilor „Vestea cea Bună”.

Despre Sfântul Andrei se mai vorbește de două ori în Noul Testament și, atunci când se dau numele apostolilor lui Isus, el este amintit



întotdeauna după fratele său, Simon, devenit Petru.

După înălțarea la cer a Domnului, numele său nu mai este amintit în Noul Testament, dar tradiția și multe scrieri apocrife ne dau unele indicații. După cum afirmă istoricul Eusebiu (256-340), Sfântul Andrei și-a desfășurat activitatea apostolică în ținuturile din jurul Mării Negre și a sfârșit viața în Grecia, la Patras, unde a fost răstignit pe o cruce în formă de X. Rămășițele sale pământești s-au păstrat cu venerație la Patras, apoi au fost transportate la Constantinople, de unde au fost aduse la Amalfi, în Italia; în anul 1462, corpul Sfântului Andrei a fost adus la Roma. Papa Paul al VI-lea, în spiritul ecumenic promovat de Conciliul al II-lea din Vatican, a dispus ca prețioasa relicvă să fie predată Bisericii din Răsărit, având în vedere că Sfântul Andrei este patronul orașului Constantinopol și al Patriarhatului Ecumenic. Sărbătoarea Sfântului Andrei se ține la 30 noiembrie încă de pe vremea Sfântului Grigorie Nazianzenul (335-390).

*calendarcatholic.ro*



## Celebrări jubiliare la Timișoara octombrie 2016

